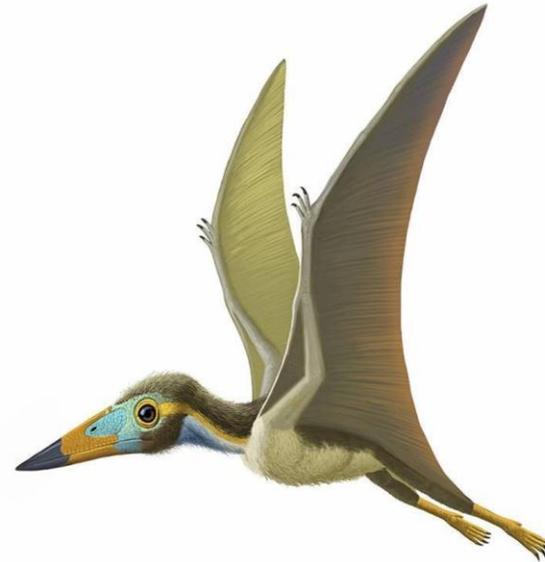

EWOLUCJA KONWERGENTNA KRĘGOWCÓW

Adaptacje do aktywnego lotu

Dr Daniel Tyborowski

Katedra Geologii Historycznej, Regionalnej i Paleontologii

Wydział Geologii UW

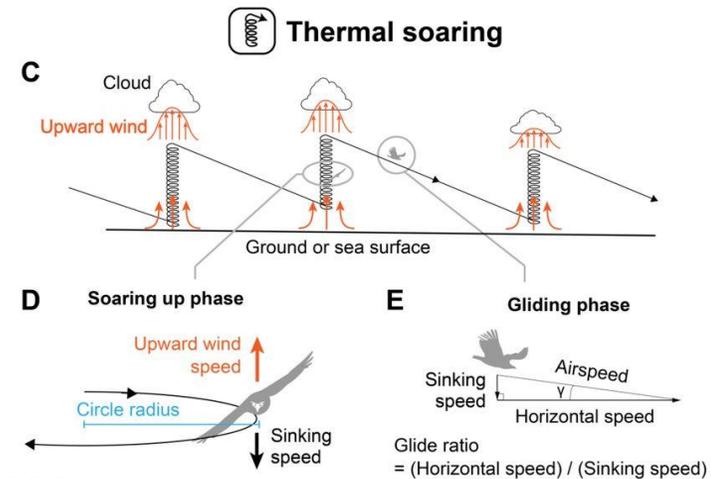
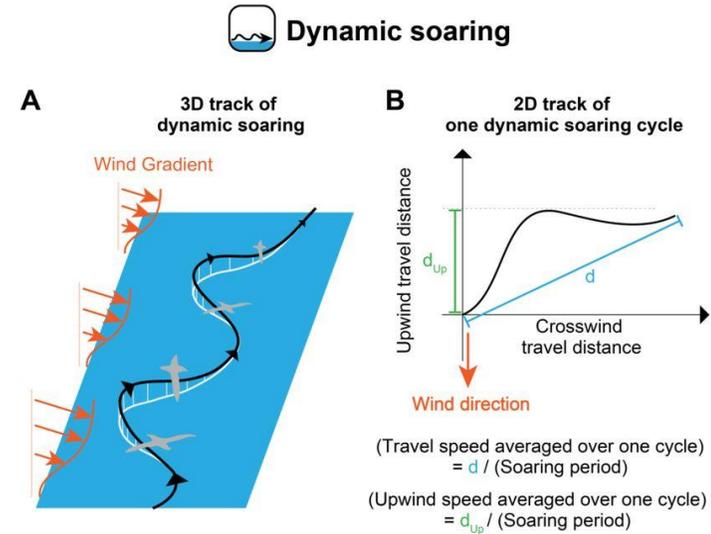
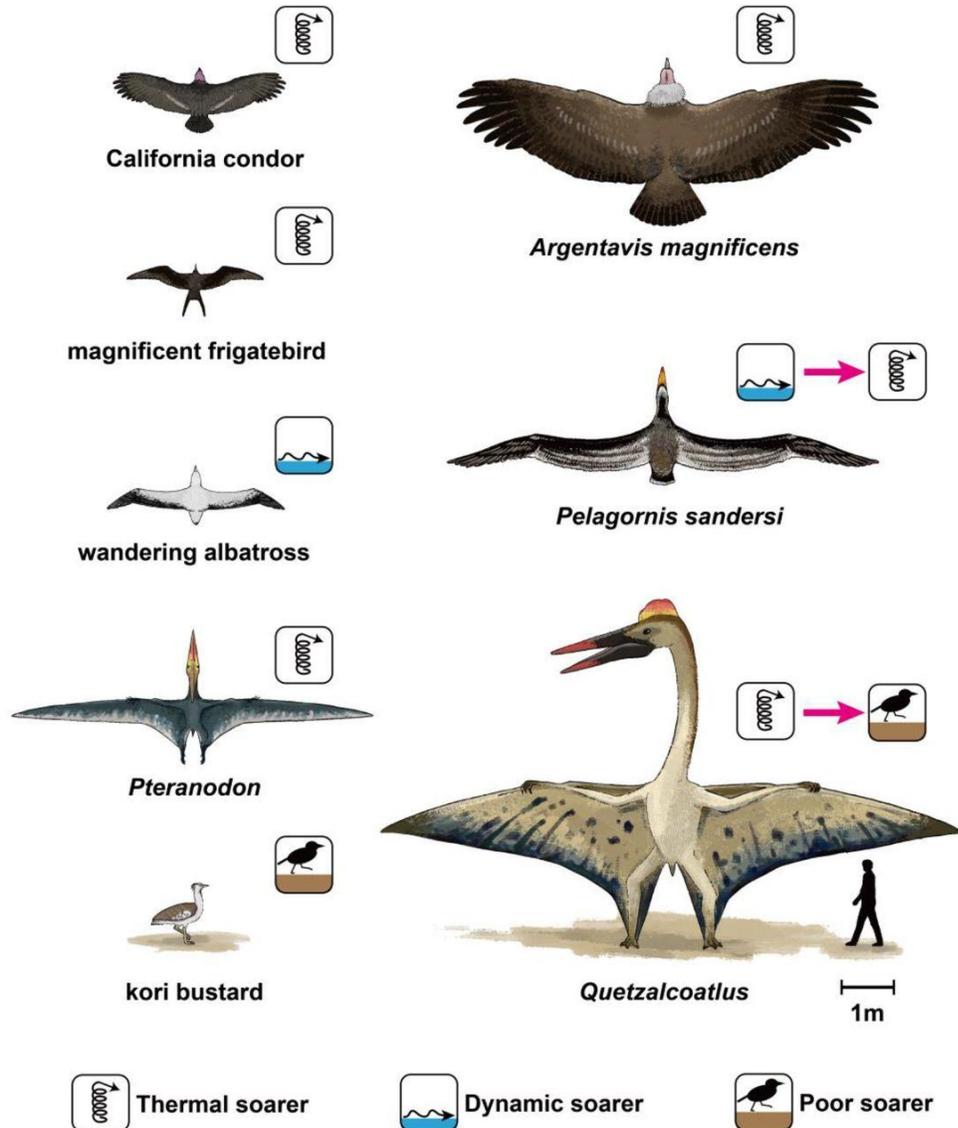
d.tyborowski@uw.edu.pl

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Aerodynamika trudna do opanowania

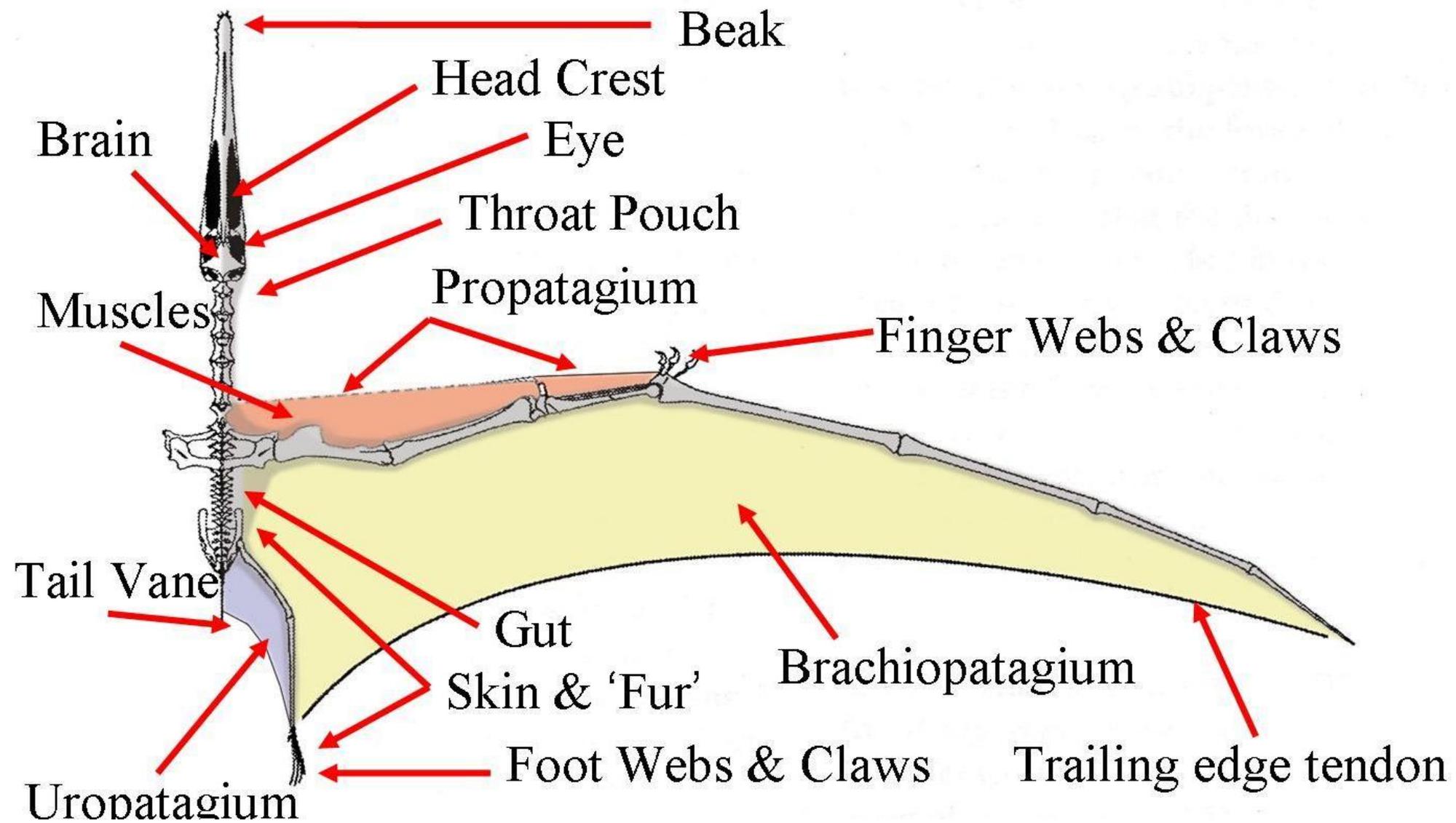

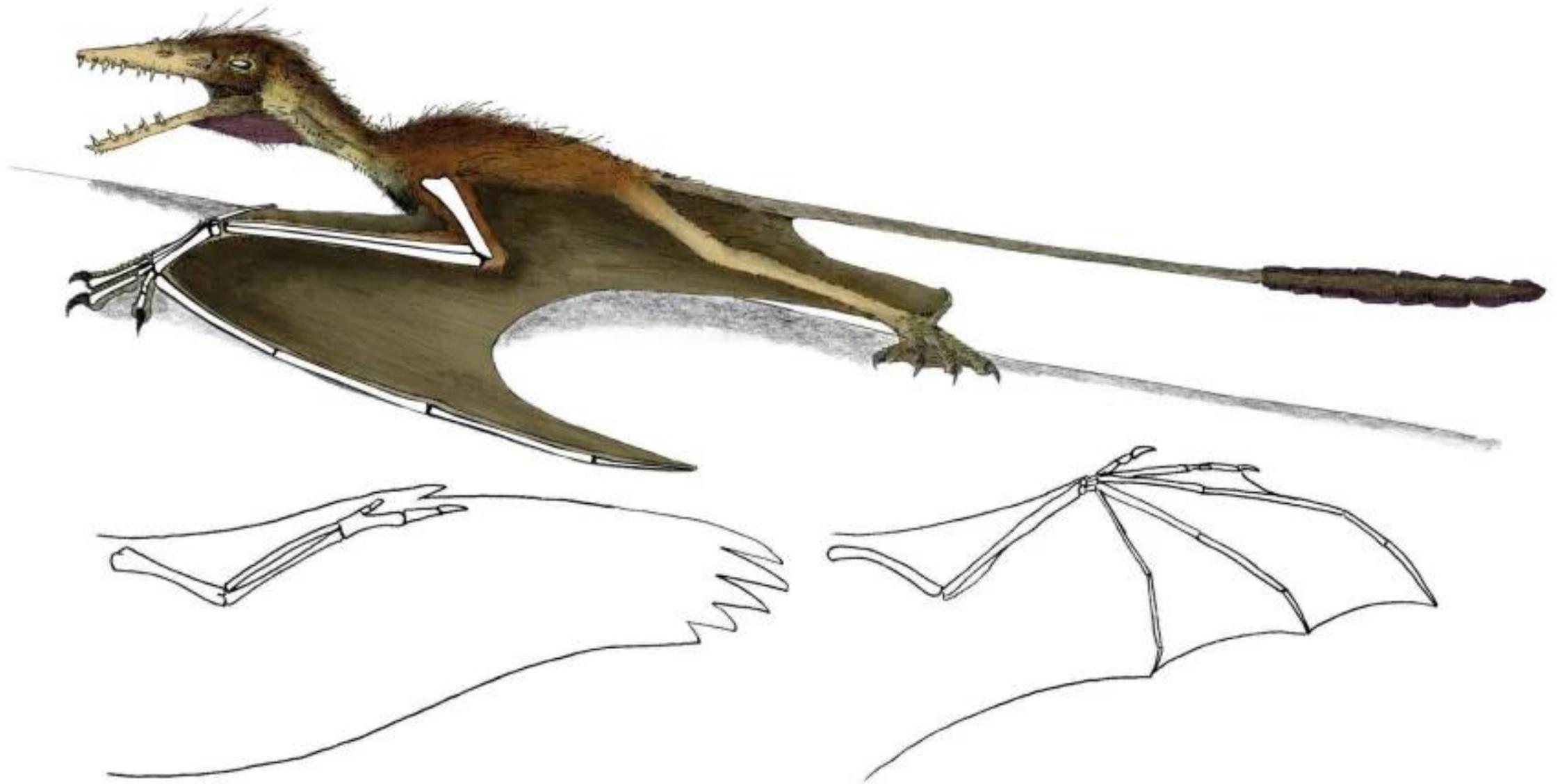

 AMERICAN MUSEUM OF NATURAL HISTORY
PTEROSAURS
 FLIGHT IN THE AGE
 OF DINOSAURS

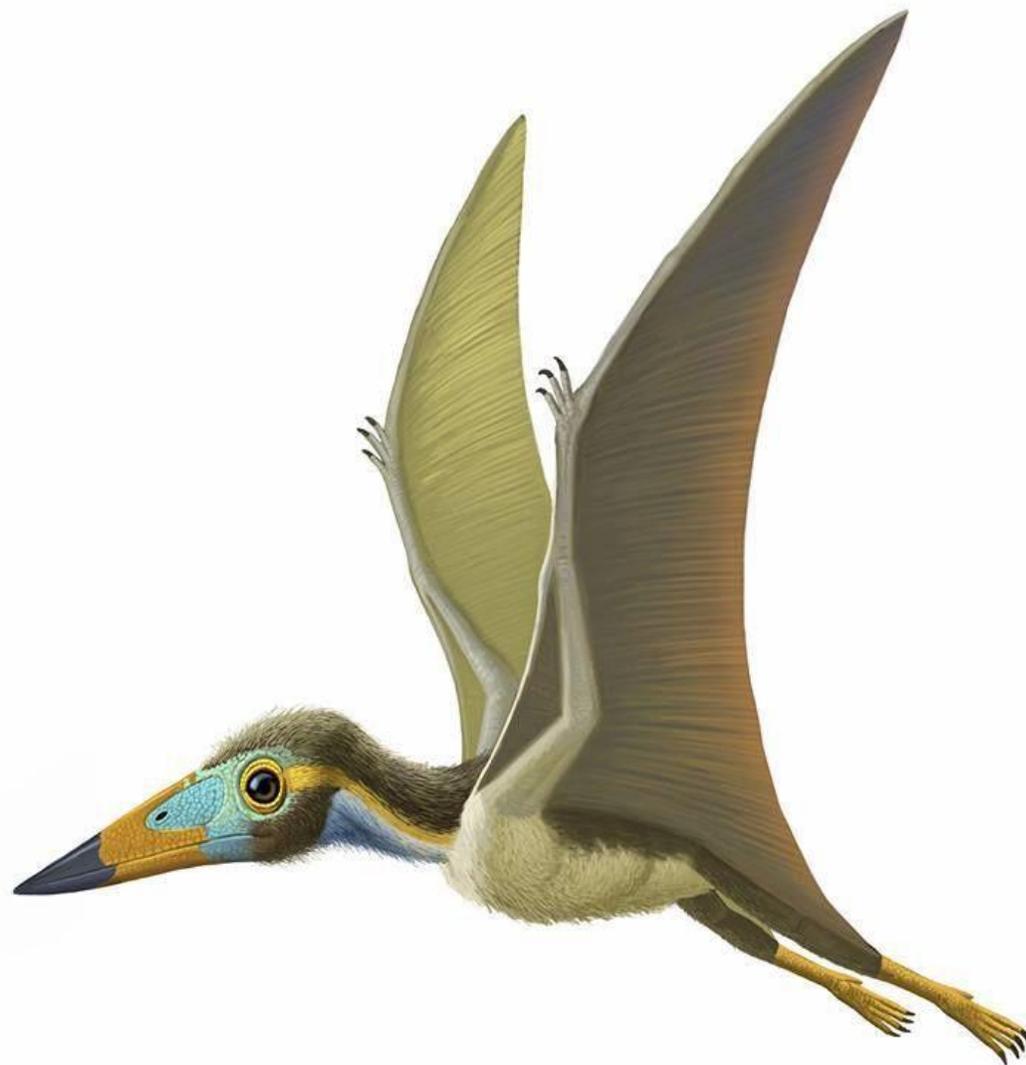
April 5, 2014 – January 4, 2015
 The Museum gratefully acknowledges the Richard and Karen LeFink Exhibition and Education Fund.

 Illustrations by Paul Sereno, the American Museum of Natural History, and the American Museum of Natural History. © American Museum of Natural History, 2014. All rights reserved.

Od malutkich...

Nemicolopterus

<https://i.pinimg.com/originals/f1/01/e5/f101e535eba8af57688c4b638f1c3947.jpg>

...do olbrzymów!

Hatzegopteryx

https://images.dinosaurpictures.org/Hatzegopteryx-thambema-jirafa_f910.jpg

Quetzalcoatlus – waga ponad 320 kg.

<https://dinauress.fr/wp-content/uploads/2018/08/Quetzalcoatlus-801x1024.jpg>

Argentavis – waga około 80 kg.

http://3.bp.blogspot.com/_2Be4MhdMAuk/S-RQvx0pYgl/AAAAAAAAABc/AD9wYxCa0cM/s1600/argentavis.jpg

Pterozauiry a warunki pradawnej atmosfery

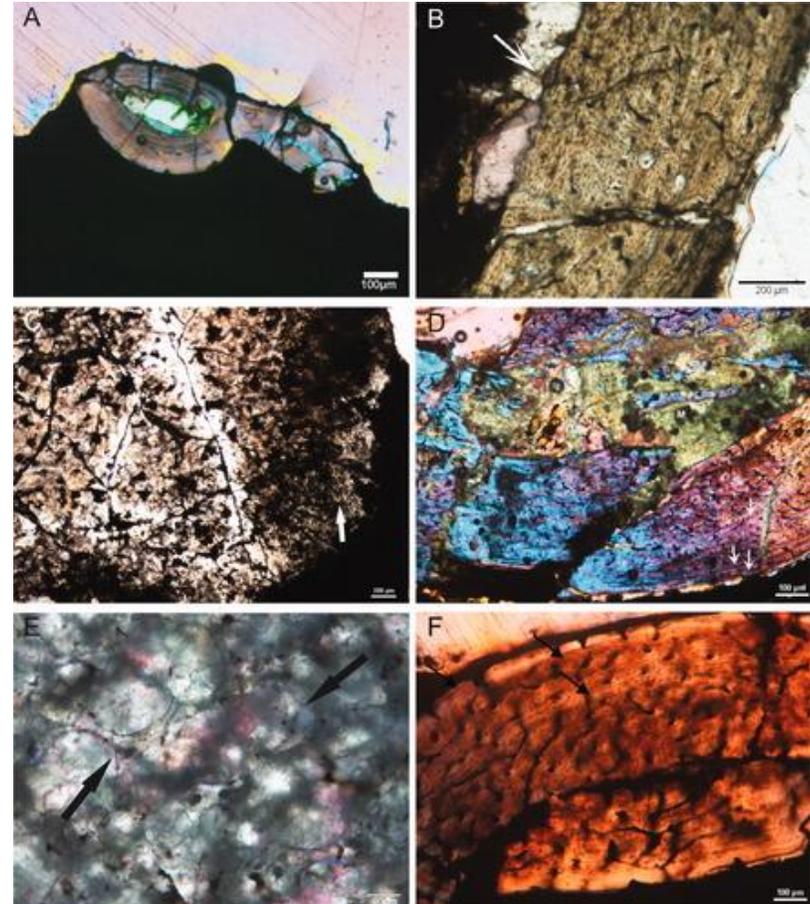
- Niektórzy badacze wykluczali u pterozaurów zdolność do lotu.
- Inni spekulowali, że to powietrze było niegdyś cięższe niż dziś.
- Jednak warunki panujące na lądach i w powietrzu w kredzie były zbliżone do dzisiejszych.
- O sukcesie zdecydowała wyjątkowa budowa pterozaurów!

Michael B. Habib
University of Southern California

Warunki wzbicia się w powietrze

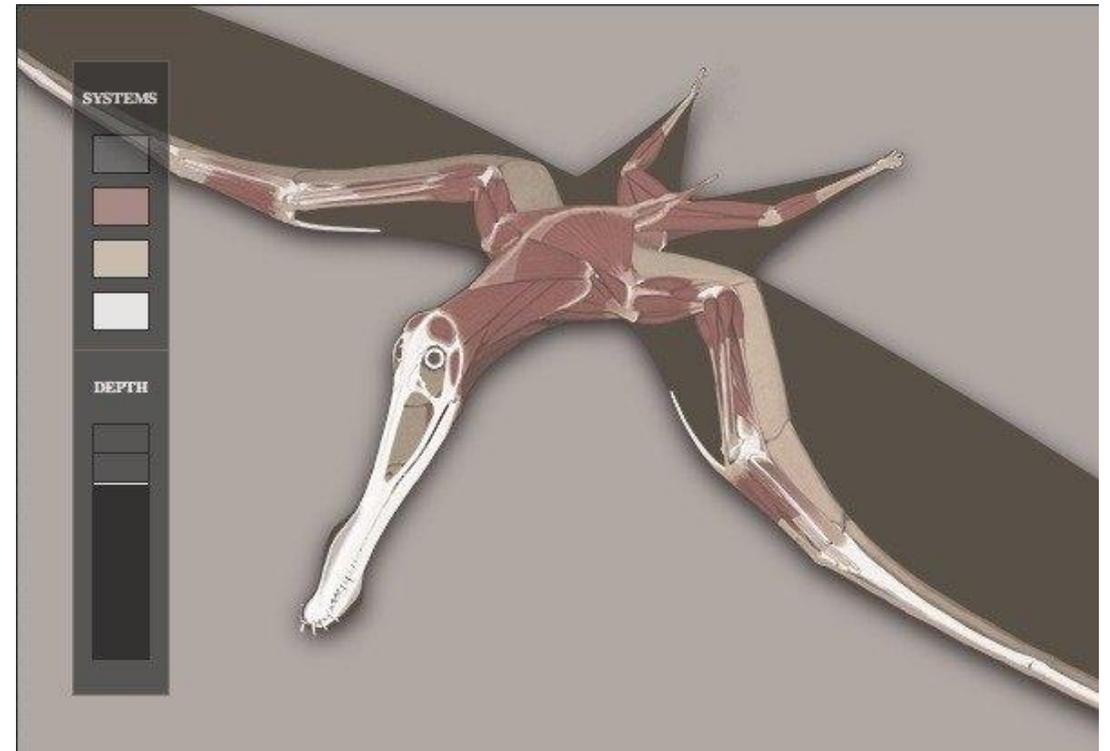
- 1) Wysoki stosunek wytrzymałości do ciężaru szkieletu → kośćce o dużej objętości, ale małej gęstości.
- 2) Wysoki współczynnik siły nośnej → jak duży ciężar mogą unieść skrzydła przy określonej prędkości i powierzchni nośnej.
- 3) Zdolność poderwania się do lotu → samo machanie skrzydłami nie wystarczy. Pomocny jest potężny wyskok.

Chinsamy et al., 2009

Warunki wzbicia się w powietrze

- 1) Wysoki stosunek wytrzymałości do ciężaru szkieletu → kośćce o dużej objętości, ale małej gęstości.
- **2) Wysoki współczynnik siły nośnej → jak duży ciężar mogą unieść skrzydła przy określonej prędkości i powierzchni nośnej.**
- 3) Zdolność poderwania się do lotu → samo machanie skrzydłami nie wystarczy. Pomocny jest potężny wyskok.

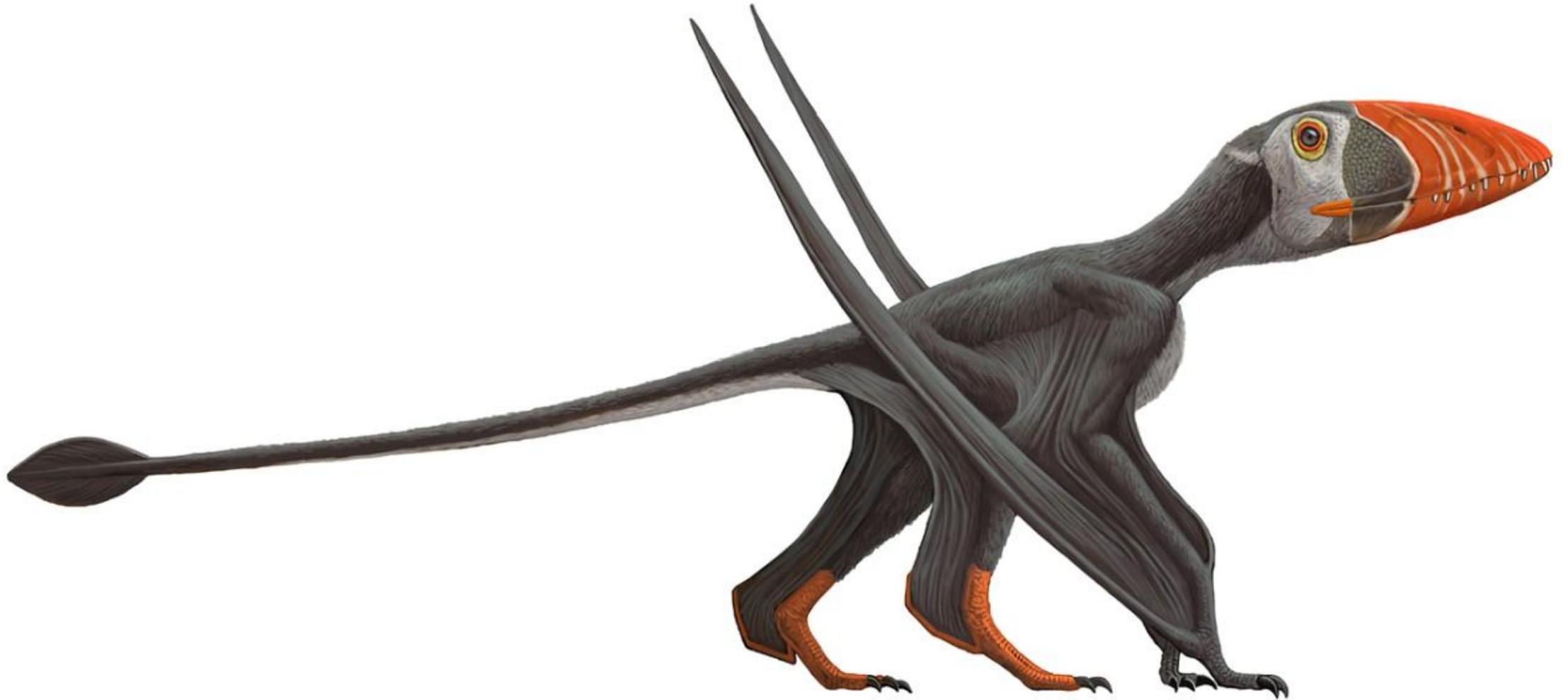
Warunki wzbicia się w powietrze

- 1) Wysoki stosunek wytrzymałości do ciężaru szkieletu → kośćce o dużej objętości, ale małej gęstości.
- 2) Wysoki współczynnik siły nośnej → jak duży ciężar mogą unieść skrzydła przy określonej prędkości i powierzchni nośnej.
- 3) Zdolność poderwania się do lotu → samo machanie skrzydłami nie wystarczy. Pomocny jest potężny wyskok.

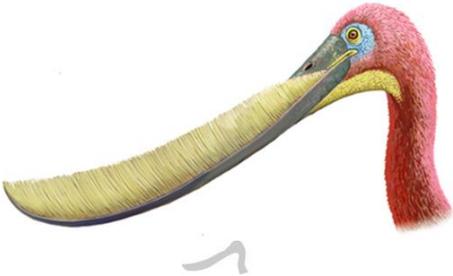
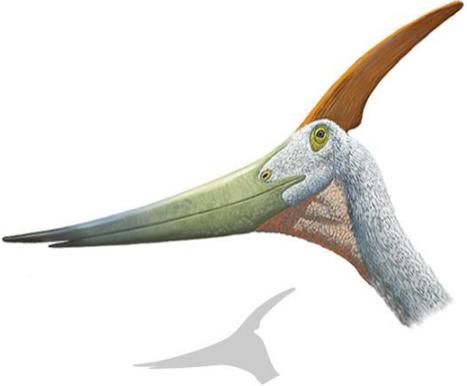
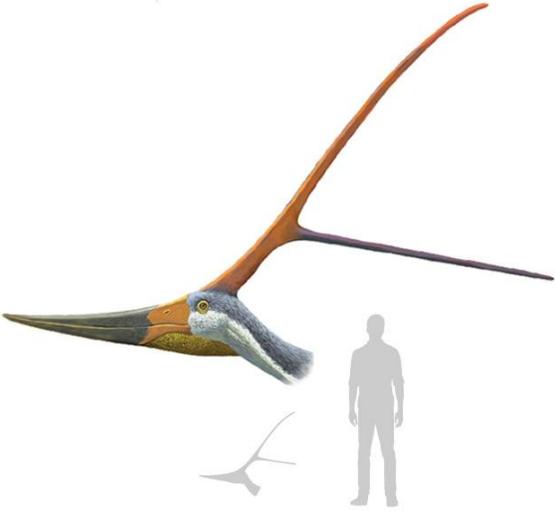

https://external-preview.redd.it/VGCwiDhEQk2T5IKc-fphjo9z-D5OJrXYDX_iPfbq6U.jpg?width=960&crop=smart&auto=webp&s=f624d80d91a546870c037608182b3b122aab0414

Wielkie głowy już na wczesnych etapach ewolucji

<https://www.extinctanimals.org/wp-content/uploads/2016/12/Pterosaur.jpg>

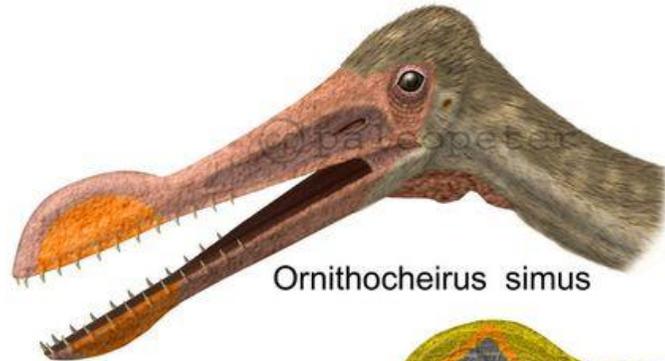
Rekonstrukcja: Raul Martin

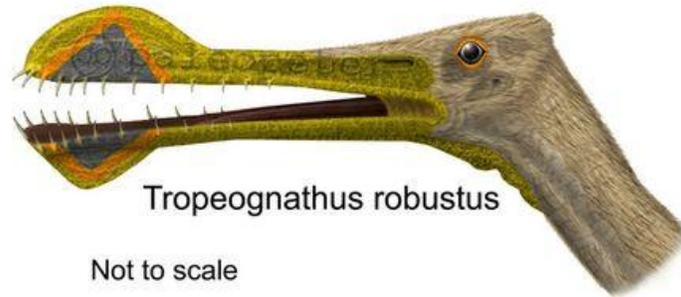
Istiodactylus latidens

Anhanguera santanae

Ornithocheirus simus

Tropeognathus robustus

Not to scale

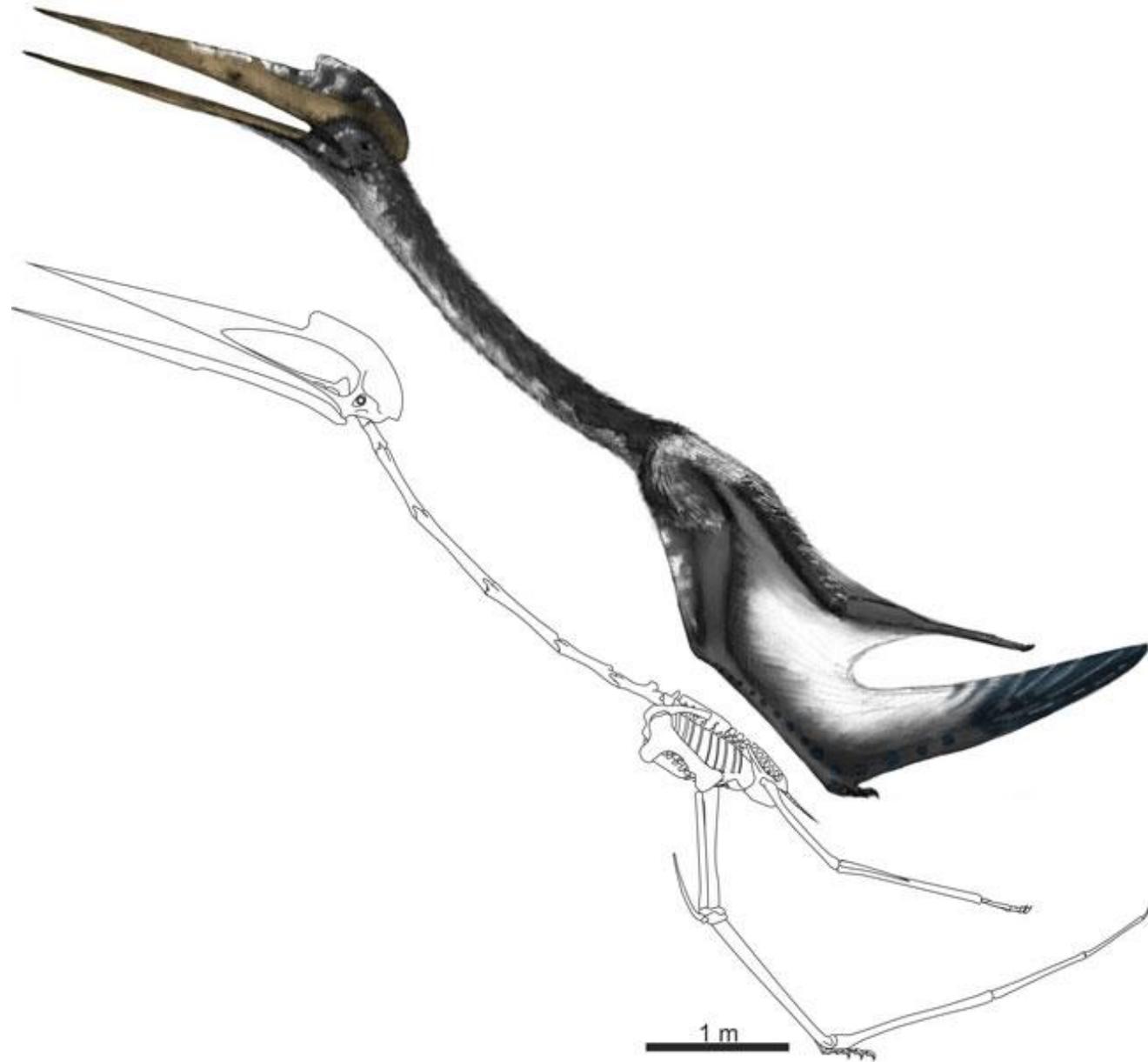

Rekonstrukcja: Raul Martin

<https://dinosaurpictures.org/Nyctosaurus-pictures>

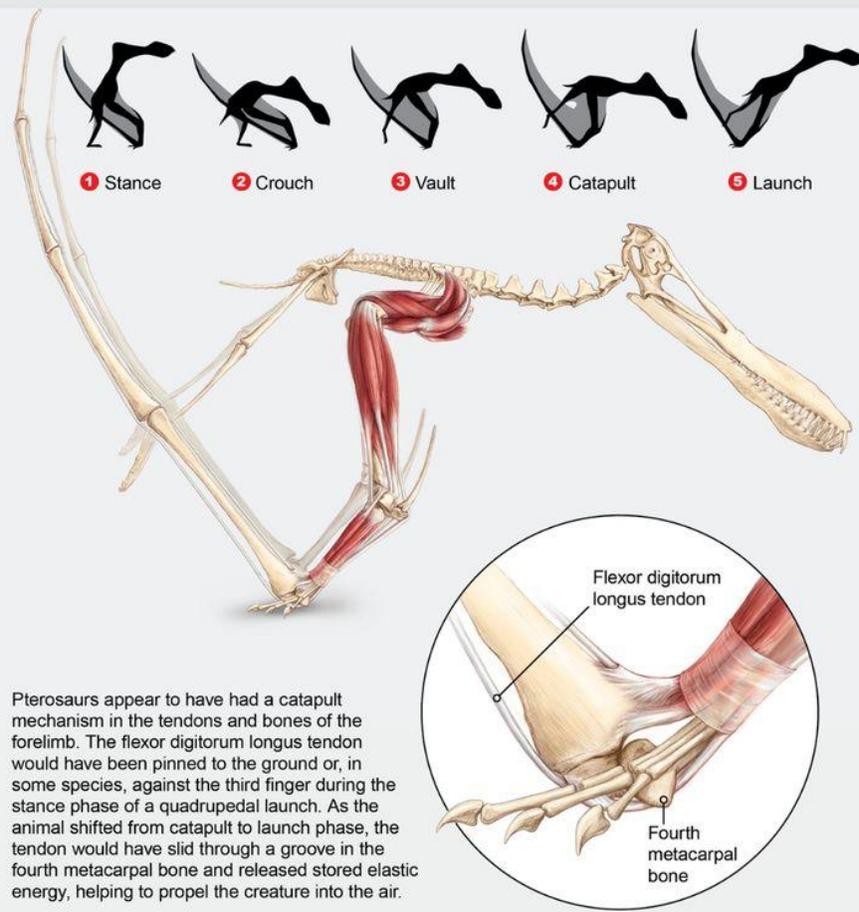
Wielka głowa pomagająca

- Powiększenie przedniej części ciała wiązało się z przesunięciem środka ciężkości do przodu.
- Jednak długa szyja umożliwiała uniesienie czaszki do góry.
- Czaszka ażurowa o delikatnej konstrukcji.

Up and Away

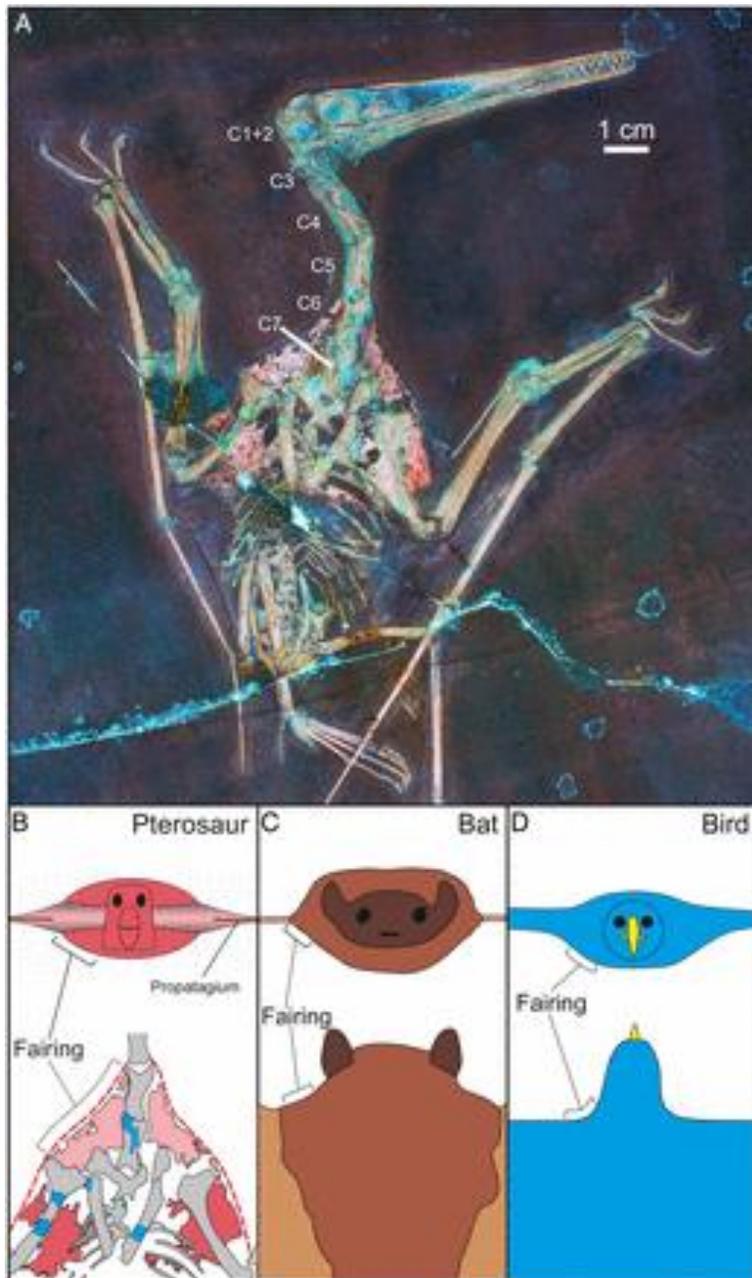
The largest pterosaurs had clear adaptations to flight but probably weighed upward of 600 pounds—far more than the largest known flying birds. How did such behemoths become airborne? Unlike birds, which walk and jump into the air using only their hind limbs, pterosaurs walked on all fours, as evidenced from fossil trackways. Mathematical modeling indicates that launching from a quadrupedal stance—pushing off first with the hind limbs and then with the forelimbs—would have provided the leaping power that giant pterosaurs required for takeoff. Unlike a bipedal launch, a quadrupedal launch would have leveraged the powerful flight muscles and a catapult mechanism in the forelimb.

Pterosaurs appear to have had a catapult mechanism in the tendons and bones of the forelimb. The flexor digitorum longus tendon would have been pinned to the ground or, in some species, against the third finger during the stance phase of a quadrupedal launch. As the animal shifted from catapult to launch phase, the tendon would have slid through a groove in the fourth metacarpal bone and released stored elastic energy, helping to propel the creature into the air.

Pterozauiry wymyśliły katapultę!

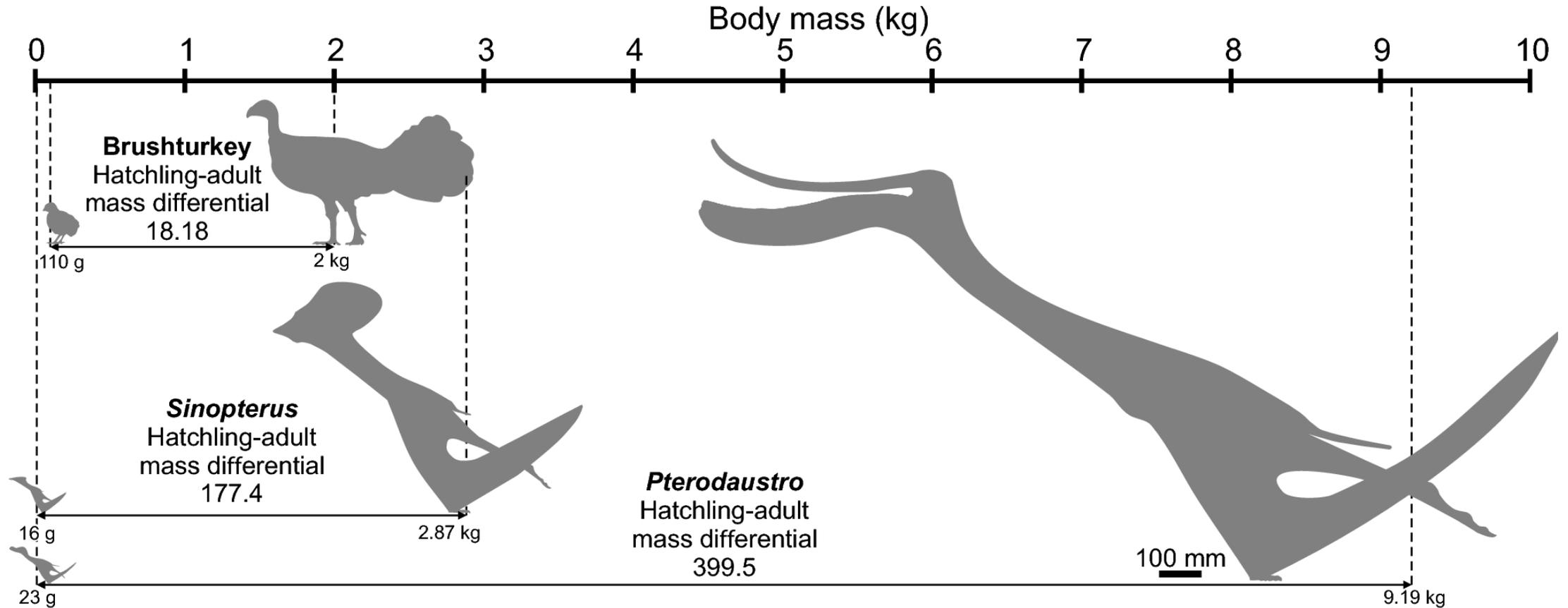
Pittman et al., 2021

Biomechanika lotu pterozaurów

- Aby zwierzę mogło latać, jego środek ciężkości powinien pokrywać się ze środkiem parcia (*ang. center of lift*).
- U pterozaurów środek parcia znajdował się blisko przedniego krańca skrzydeł.
- Pterozaurowi musiały w locie lekko wyginać skrzydła do przodu.

Zdolność do lotu już od wyklucia z jaja

Naish et al., 2021

Hatchling stage

Low mass and small body size allows for enhanced launch and skeletal strength, and slow, manoeuvrable flight. Permits flight in cluttered, obstacle-filled settings, avoidance of larger predators and pursuit of small prey.

Juvenile stage

Increasing mass and body size lowers launch and skeletal strength: lower climbout angles and lessened ability to avoid obstacles. May necessitate relocation to less cluttered settings.

Giant adult stage

Enormous wingspans and maximised glide efficiency permits unprecedented capacity for trans-continental flight. Restricted to open habitats and larger prey because of size.

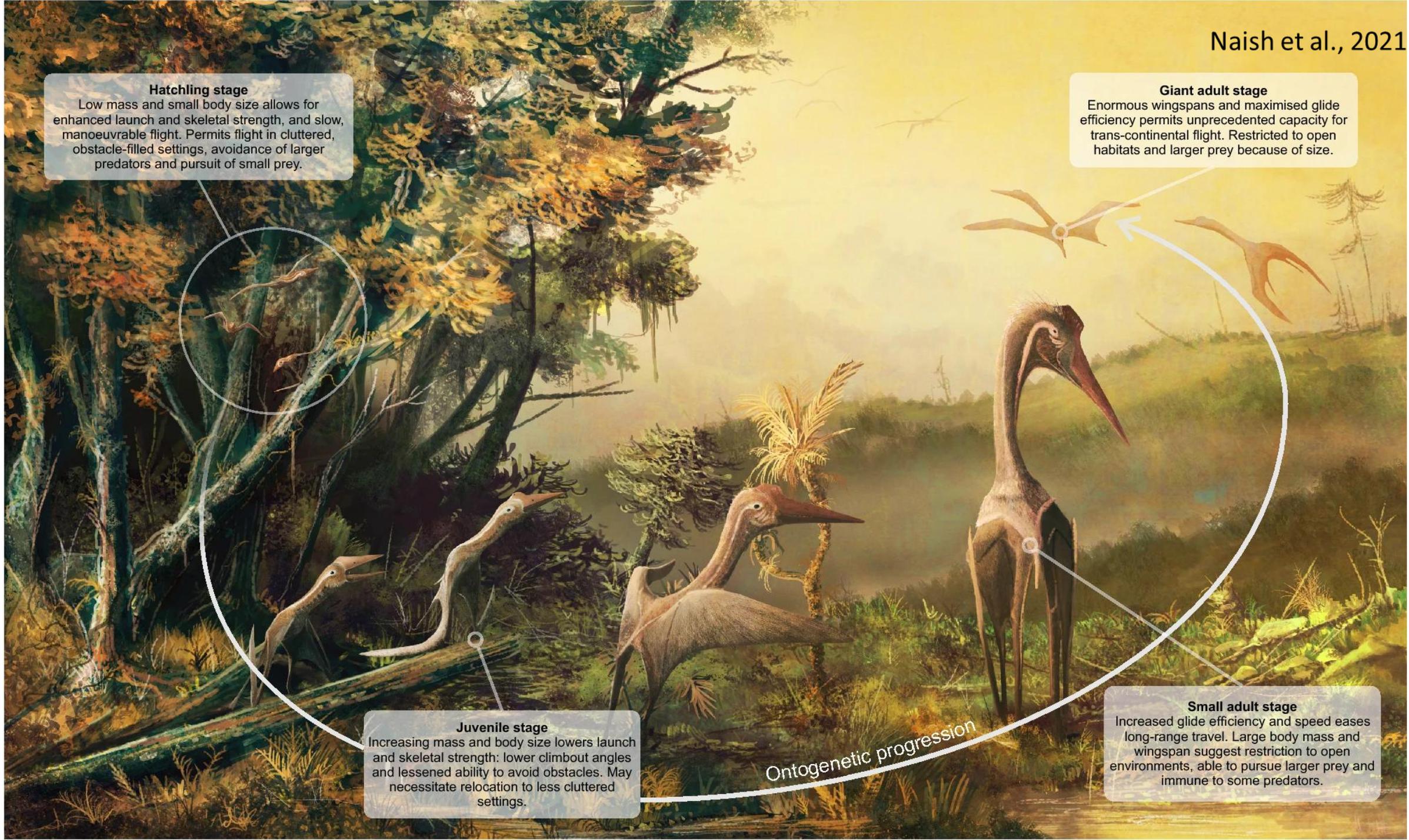

Small adult stage

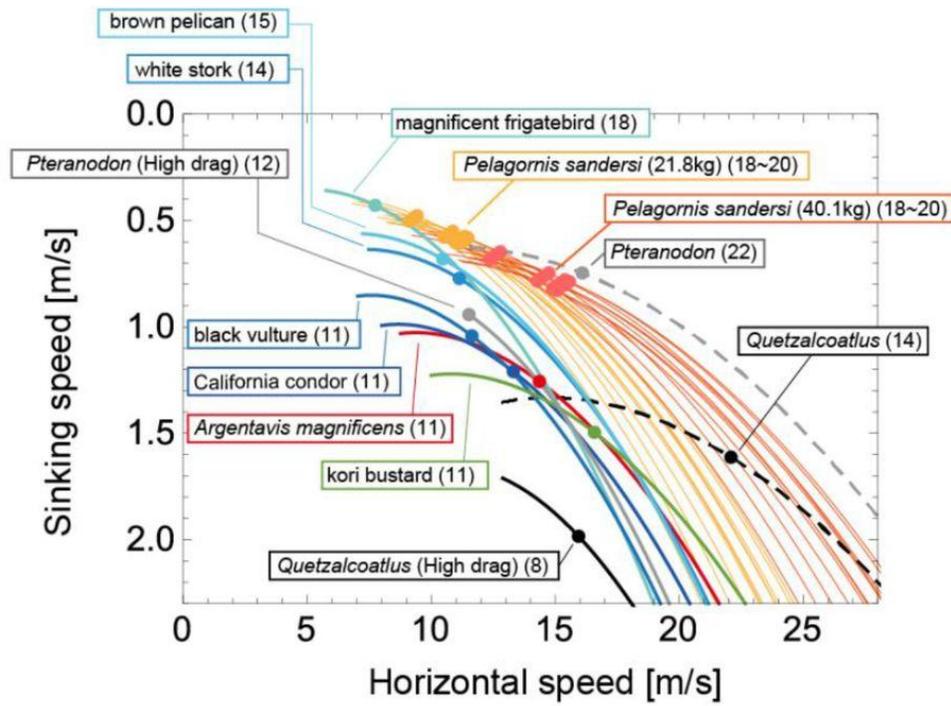
Increased glide efficiency and speed eases long-range travel. Large body mass and wingspan suggest restriction to open environments, able to pursue larger prey and immune to some predators.

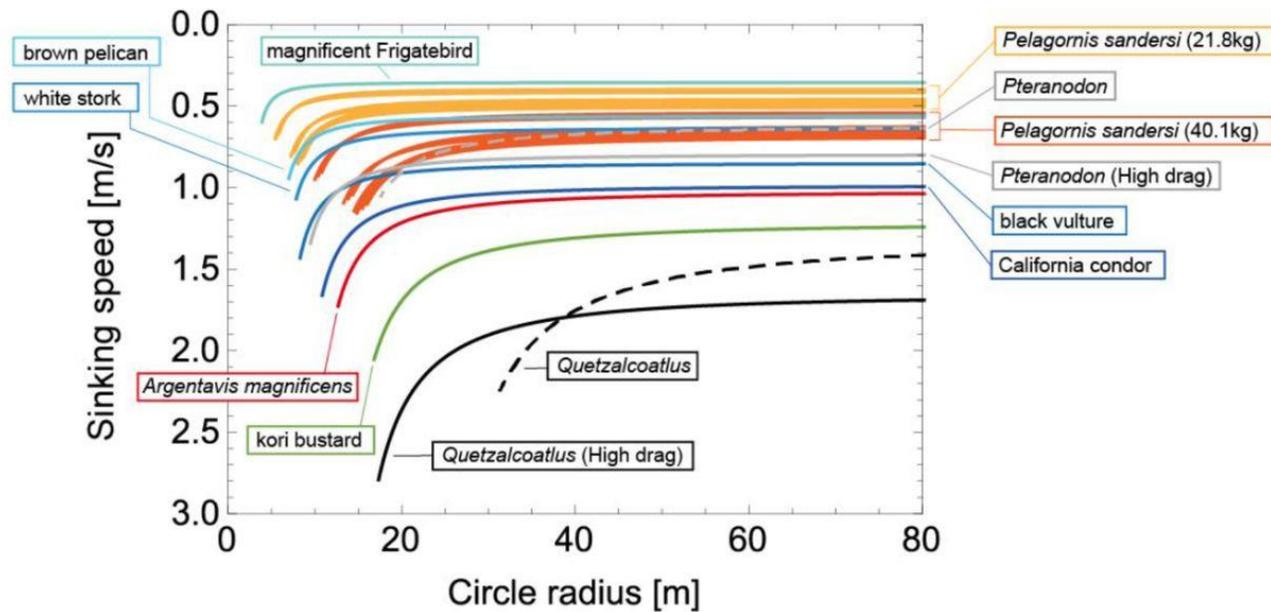
Ontogenetic progression

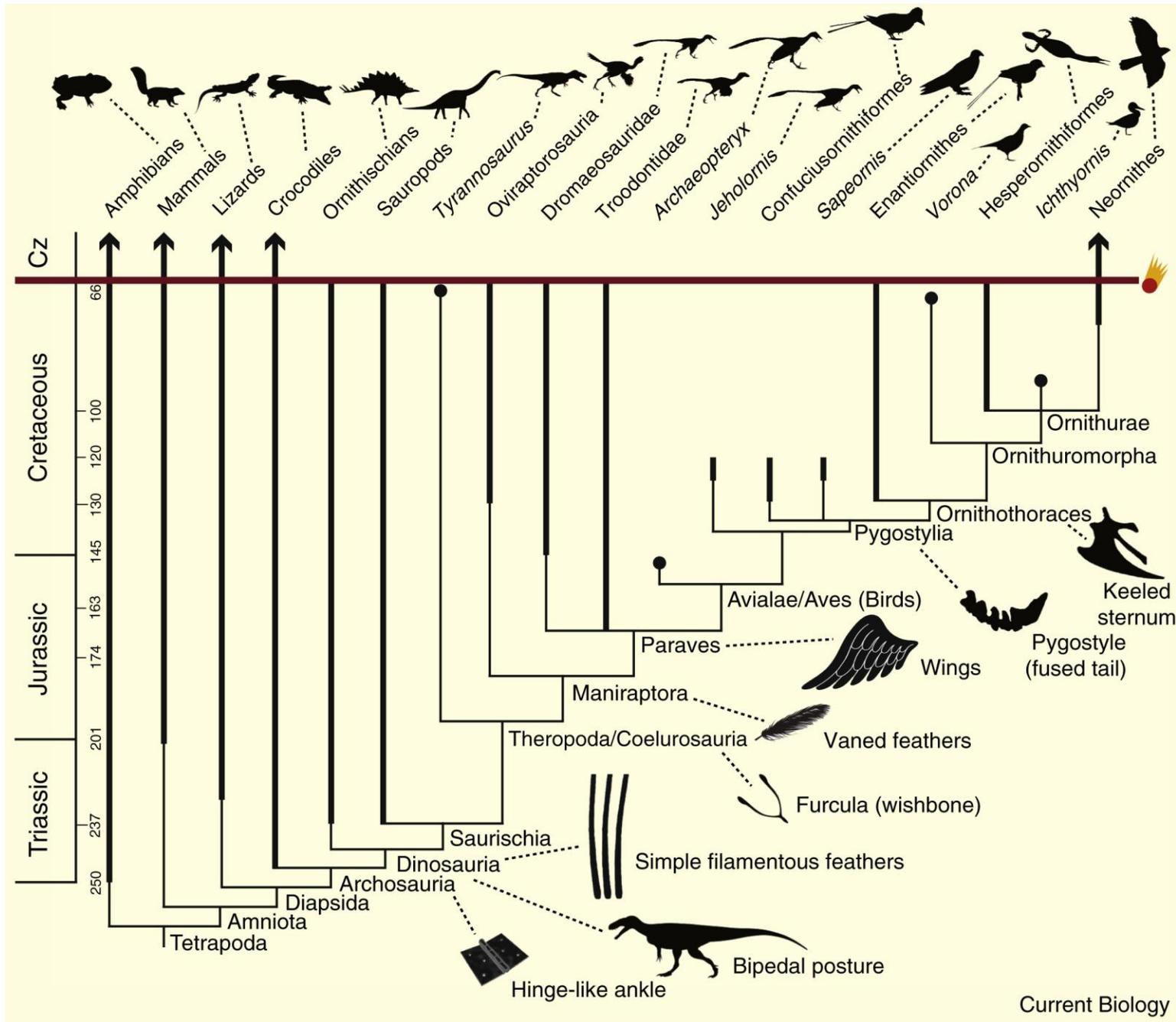

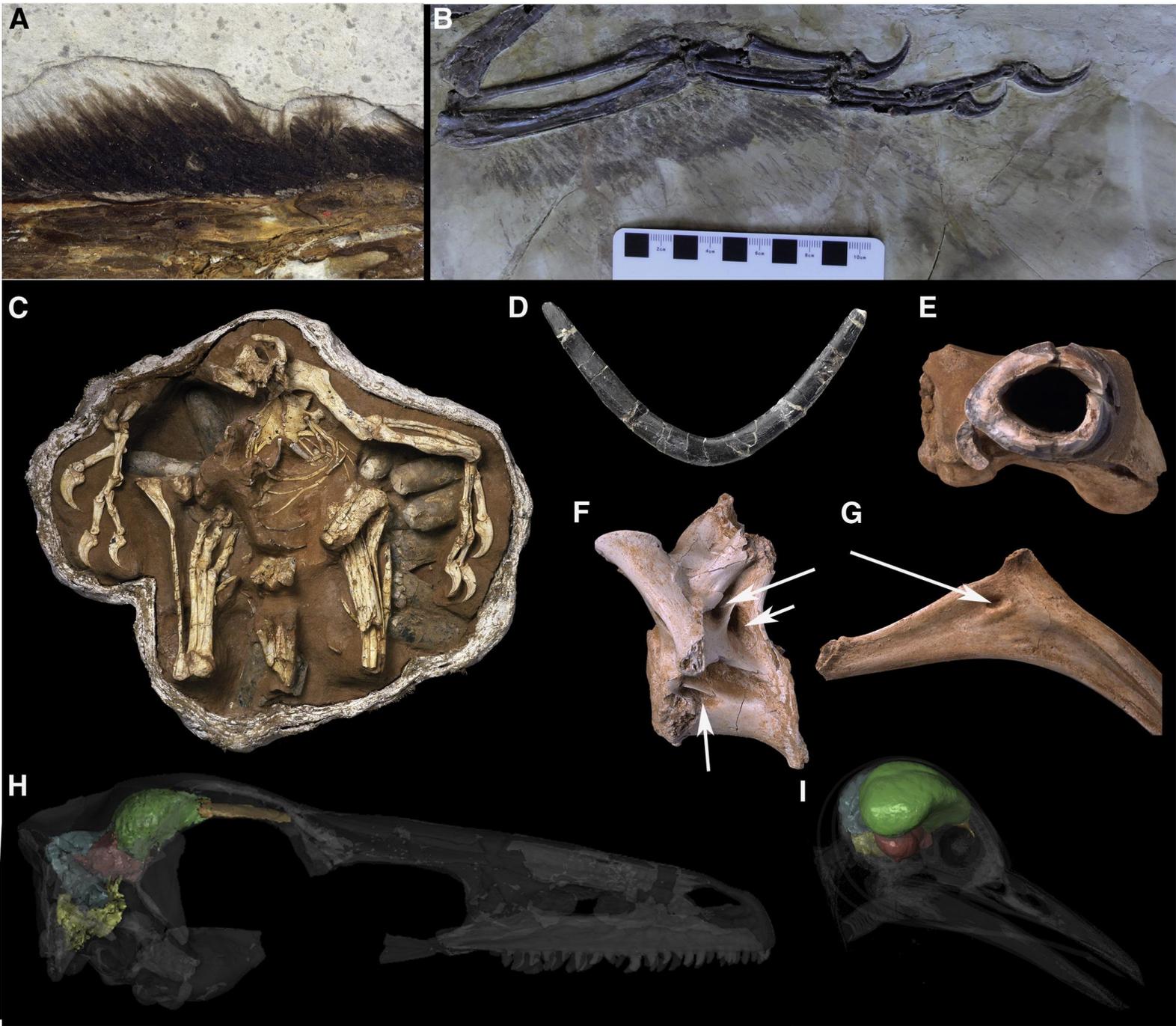
A

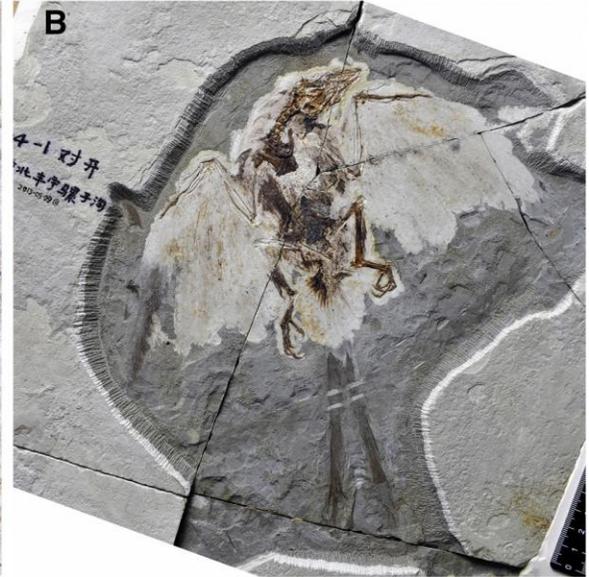
B

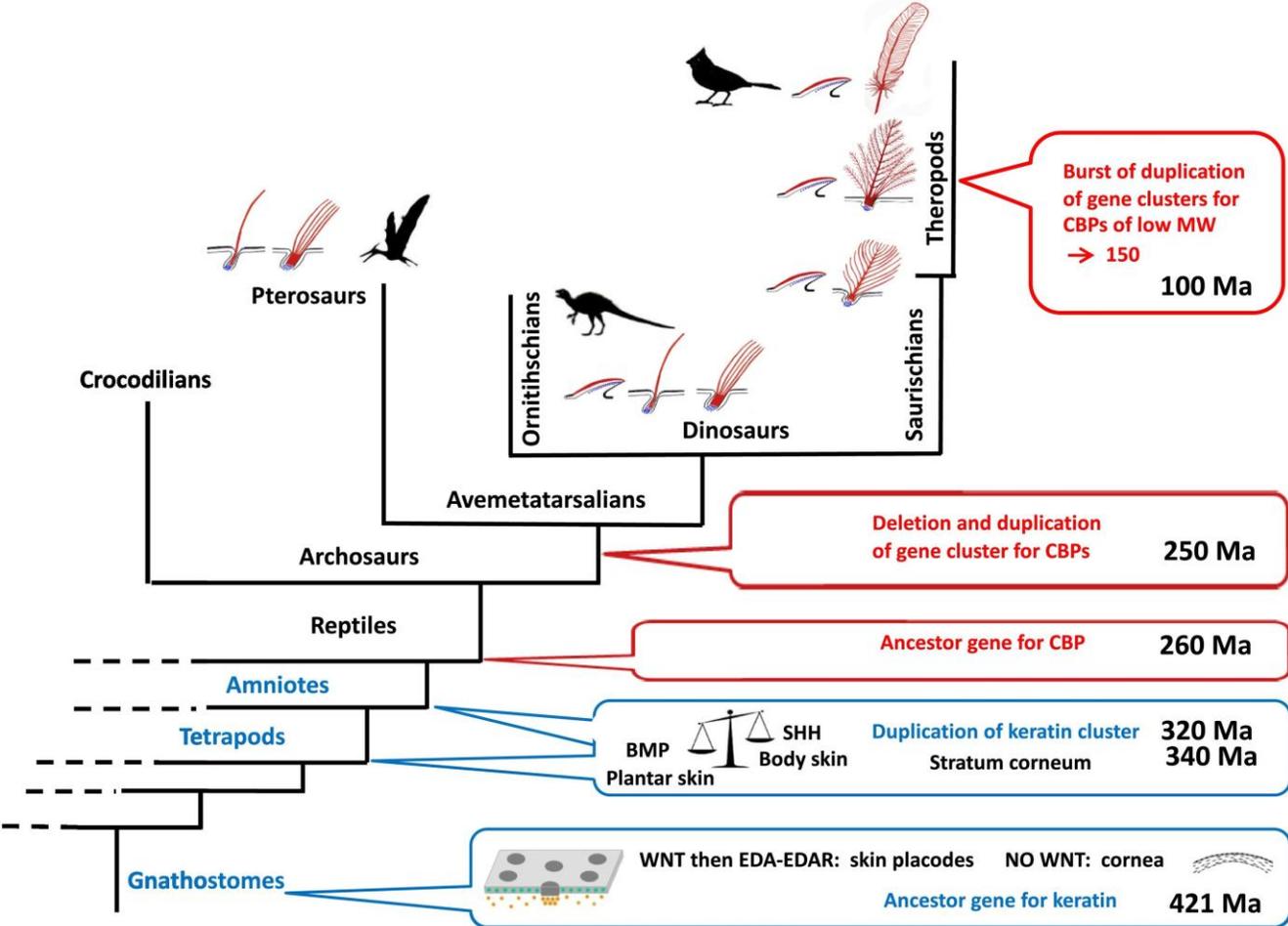
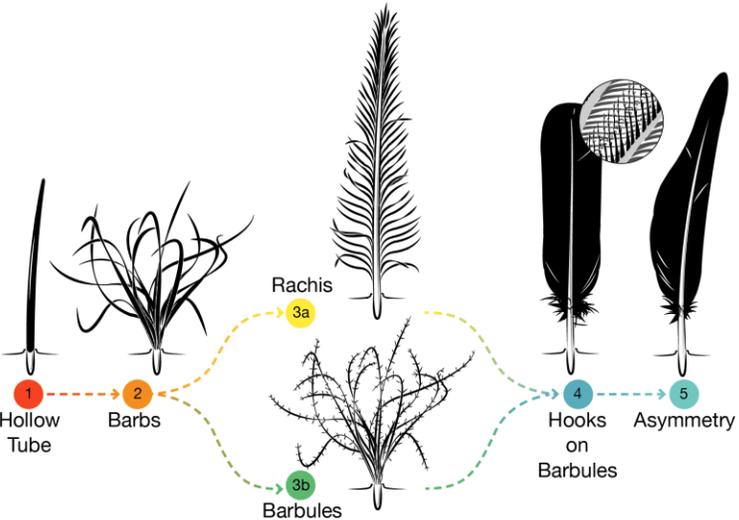

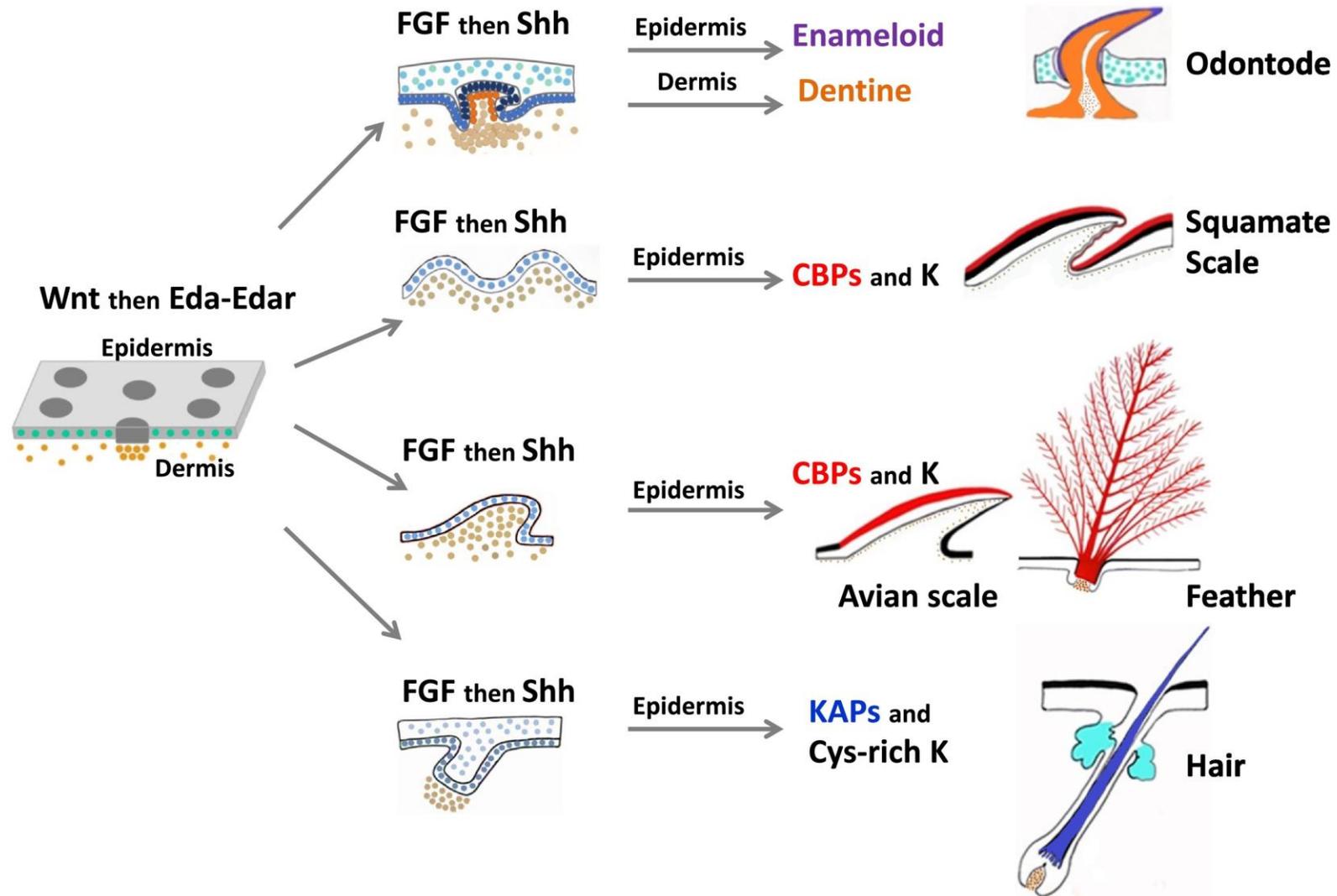
Brusatte et al., 2015

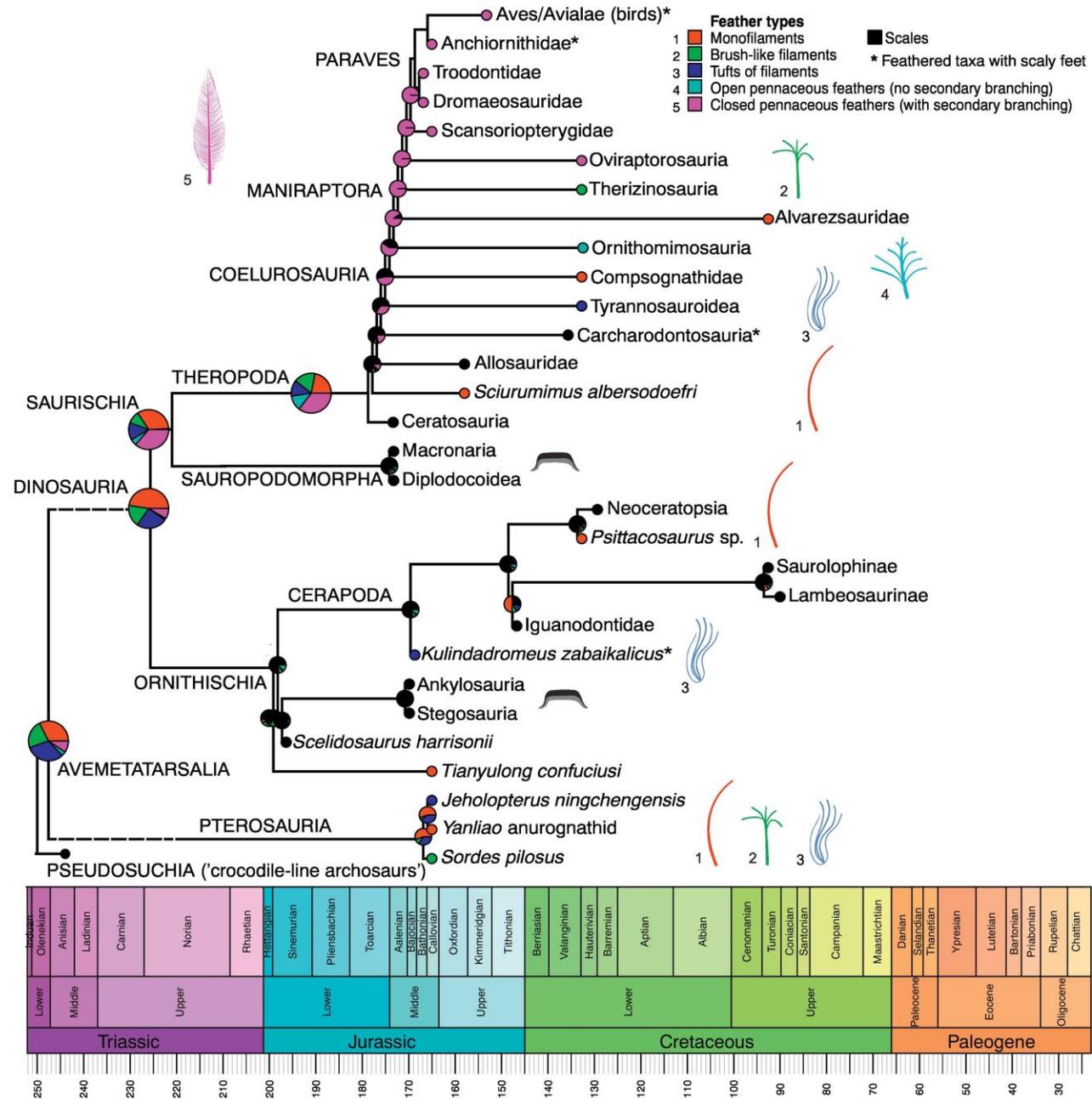
Pochodzenie i ewolucja piór

Homologia struktur epidermalnych

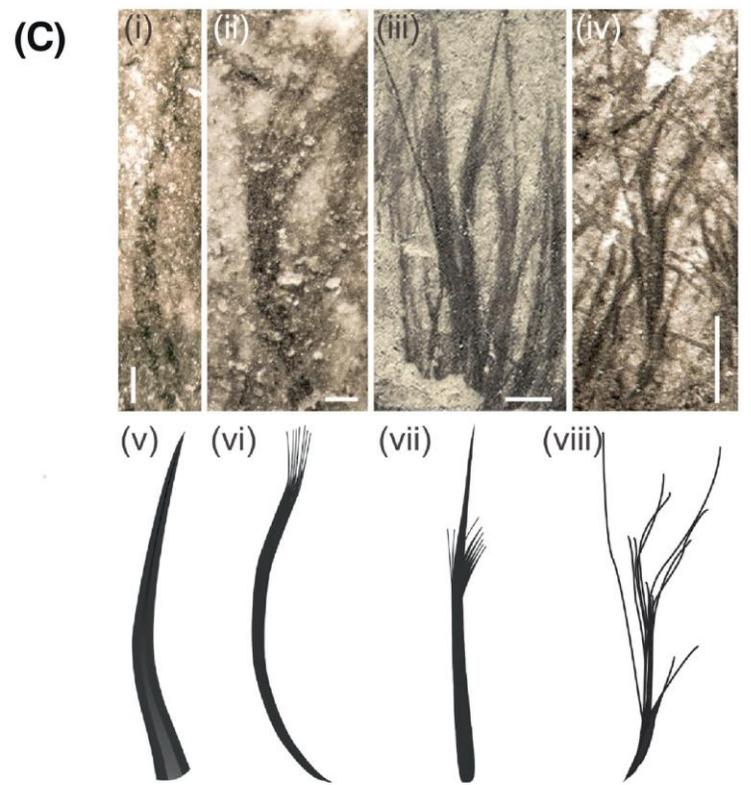
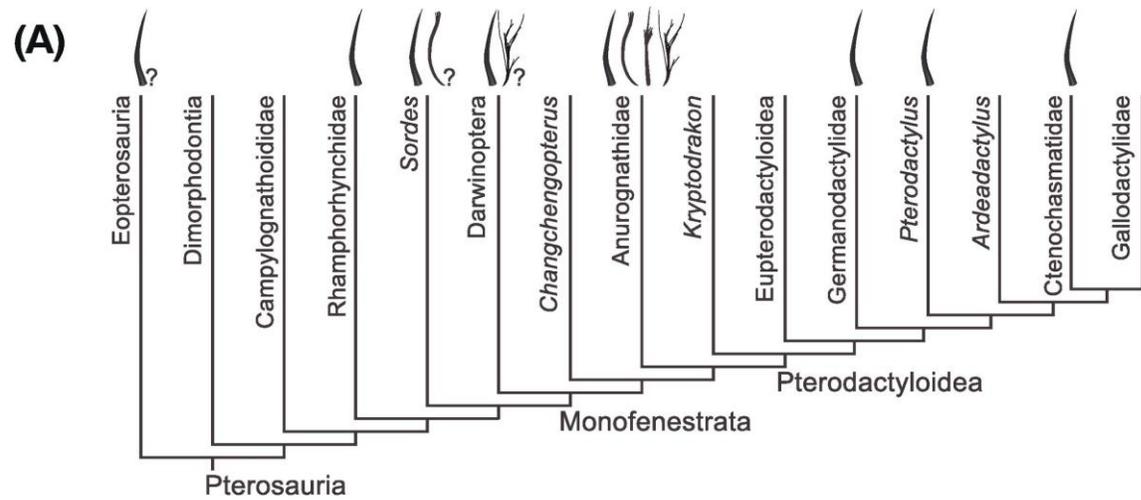
Benton et al., 2019

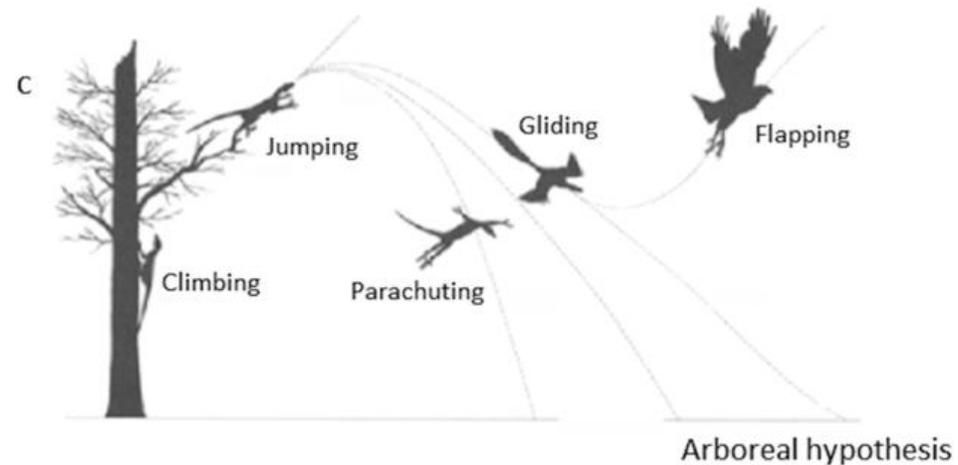
Benton et al., 2019

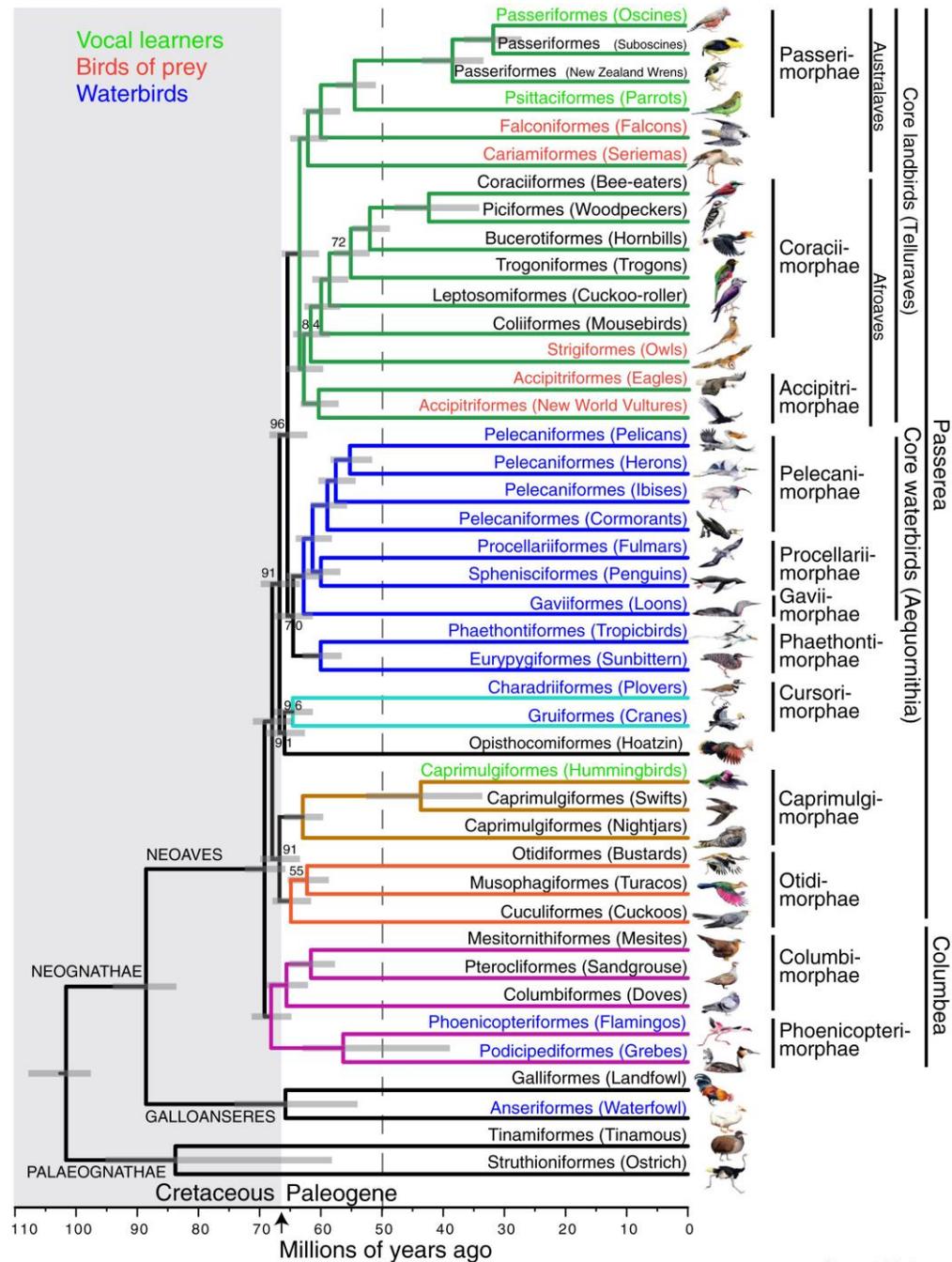
↑ (A) Early origin of feathers

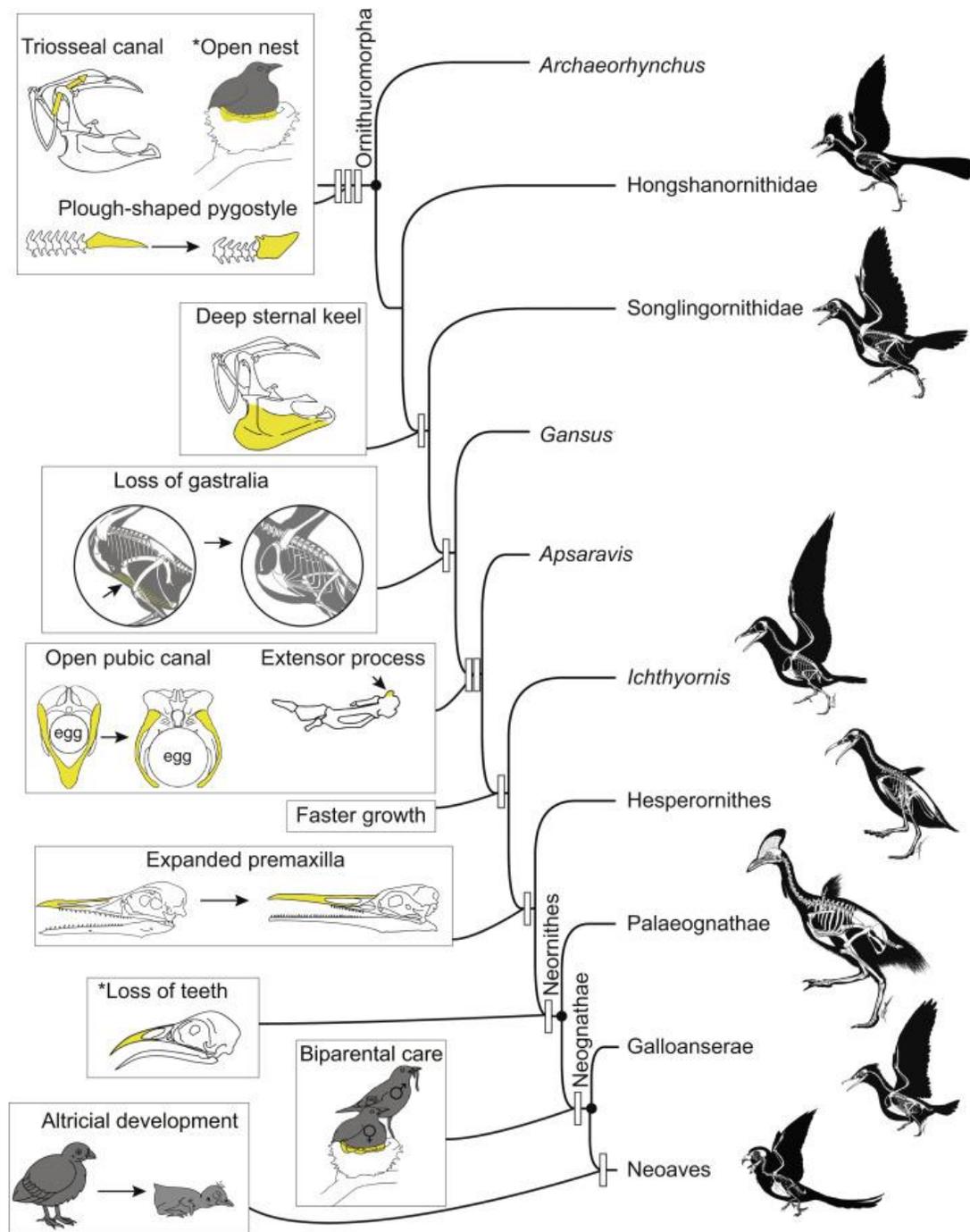
↑ (B) Late origin of feathers

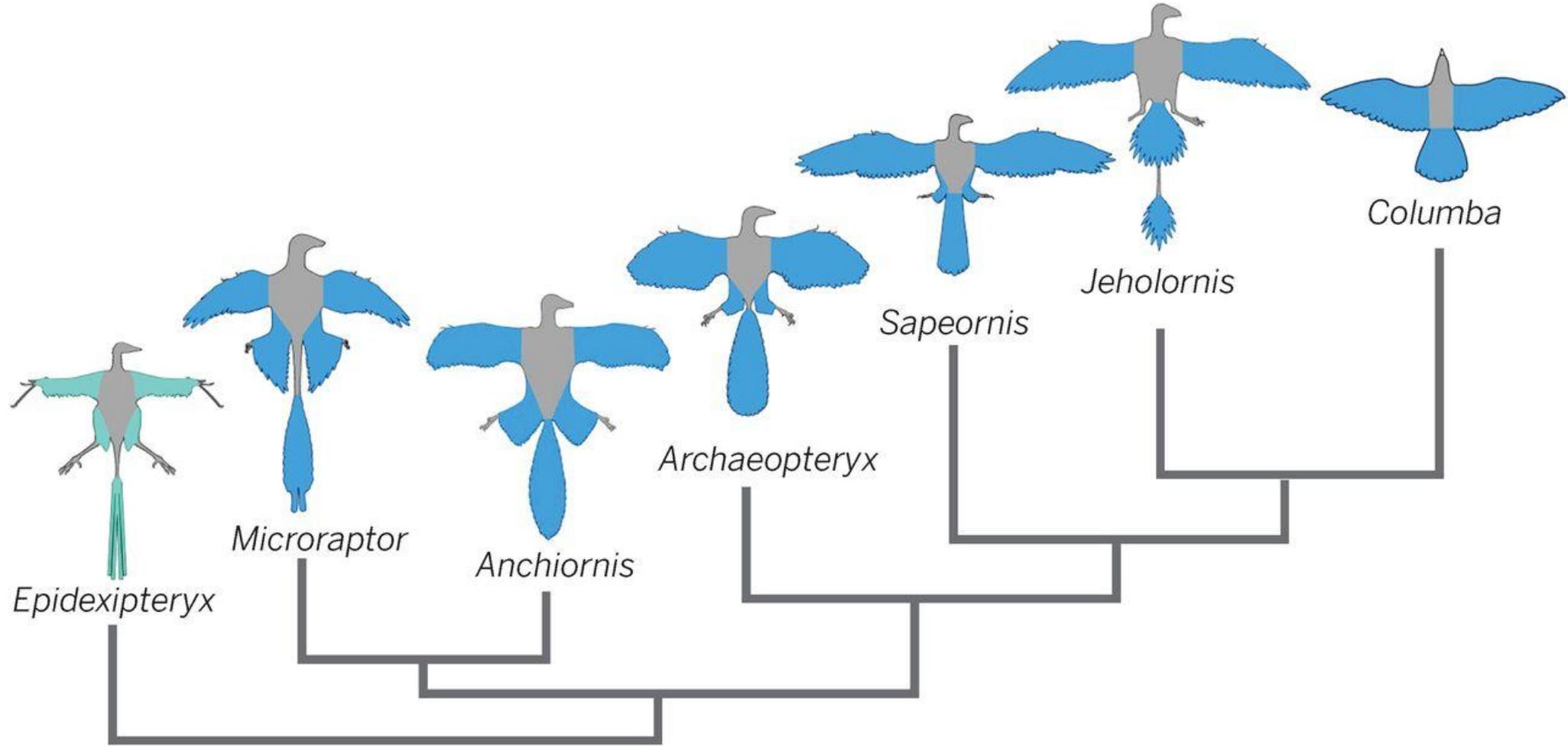
Trzy główne hipotezy pochodzenia lotu ptaków

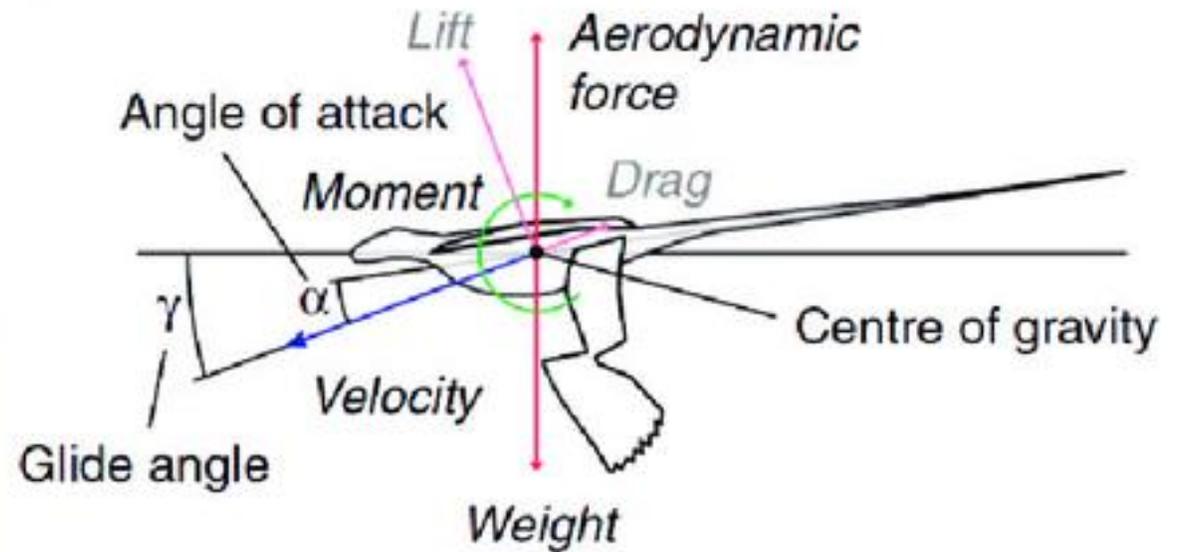

Ewolucja geometrii

Xu et al., 2014

Hipoteza „tetrapteryksa” poparta przez biomechanikę

Konwergencja = środowisko > pochodzenie

- **Pterozaurowy**

- Zestaw błon lotnych (proapatagium, brachiopatagium, uropatagium);
- Biomechanika startu → „katapulta” (środek parcia z przodu skrzydeł);
- Zdolności aerodynamiczne na późnych etapach ontogenezy.

- **Ptaki**

- Pióra powstałe z epidermy;
- Biomechanika startu → najprawdopodobniej arborealna geneza (środek parcia bliżej środka masy);
- Zdolności aerodynamiczne na wczesnych etapach ontogenezy.